

Aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid
Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Goedkeuringswet Conventie 108+

Datum
12 september 2025

Onze referentie
6729907

Bijlage(n)
5

Bijlage(n)

1. Concept-nota n.a.v. het verslag v.d. Staten van Curaçao
2. Verslag v.d. Staten van Curaçao
3. Goedkeuringswet Conventie 108+
4. MvT Goedkeuringswet Conventie 108+
5. Nota n.a.v. het verslag van de TK-cie Digitale Zaken

1. Aanleiding

Op 17 oktober 2024 hebben de Staten van Curaçao verslag uitgebracht over het voorstel van rijkswet strekkende tot goedkeuring van Conventie 108 en het wijzigingsprotocol dat strekt tot modernisering van dit verdrag (hierna: de goedkeuringswet). Conventie 108 is het dataprotectieverdrag van de Raad van Europa uit 1981. In de afgelopen periode hebben wij, samen met de collega's van Curaçao, gewerkt aan de nota naar aanleiding van het verslag (bijlage 1). Deze nota wordt door de SJenV uitgebracht mede namens de Ministers van BZ, BZK en Defensie. De nota wordt via deze beslisnota mede voorgelegd aan de MJenV, aangezien in de beantwoording van vraag 9 uit het verslag ook wordt ingegaan op het lopende wetstraject voor de beoogde Consensusrijkswet gegevensbescherming voor Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba (CRW), een onderwerp dat ook binnen zijn portefeuille valt.

Spoedige verzending van de nota naar aanleiding van het verslag is aangewezen, aangezien de plenaire behandeling van de goedkeuringswet door de TK (waarover de SJenV nog separaat zal worden geïnformeerd) al voor donderdag 25 september gepland staat. Om de nota naar aanleiding van het verslag nog voor de plenaire behandeling te kunnen uitbrengen, is het van belang dat deze nota uiterlijk maandag 22 september door u beiden in DigiJust wordt geaccordeerd en wordt verzonden aan de TK.

Voor de goede orde: de nota n.a.v. het verslag van de TK-cie Digitale Zaken is reeds eerder uitgebracht (bijlage 5). Beantwoording van het verslag van de Staten van Curaçao voor de plenaire behandeling is echter ook aangewezen, temeer nu Statenleden en de gevolmachtigde minister van Curaçao bij de plenaire behandeling aanwezig zullen zijn. Over de te verwachten gang van zaken tijdens het debat wordt de SJenV nader geïnformeerd. Een eerste vooroverleg hierover staat gepland op maandag 22 september a.s.

2. Geadviseerd besluit

- Instemmen met verzending aan de TK van de nota naar aanleiding van het verslag behorende bij het bovengenoemde wetsvoorstel (bijlage 1).
- Kennisnemen van de beknopte achtergrondinformatie die in deze nota wordt gegeven over Conventie 108, het wijzigingsprotocol, de goedkeuringswet en het aanpalende traject van de CRW (zie hierna punt 4.3-4.6).

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
12 september 2025

Onze referentie
6729907

3. Kernpunten

- Het verslag kent een positieve toonzetting en bevat vooral feitelijke en verduidelijkende vragen over de inhoud en betekenis van het wijzigingsprotocol. De beantwoording van deze vragen bevat geen noemenswaardige bijzonderheden. Een aantal vragen is wel noemenswaardig:
 - De fracties van PNP¹ en MFK² stellen vragen over de implementatie van Conventie 108 plus het wijzigingsprotocol, en het tijdpad daarvoor;
 - De PNP-fractie stelt vragen over de screening van kandidaat-ministers op Curaçao in relatie tot de bescherming van persoonsgegevens.
 Over de beantwoording van deze vragen wordt u hieronder onder punt 4.1 en 4.2 nader geïnformeerd.
- Deze nota n.a.v. het verslag heeft geruime tijd op zich laten wachten, mede doordat wij pas onlangs van de collega's uit Curaçao de antwoorden ontvingen op de vragen die specifiek aan de regering van dat land worden gesteld. Ook de totstandkoming van de goedkeuringswet zelf heeft door omstandigheden de nodige tijd gekost. Dit alles kan bij de plenaire behandeling van de goedkeuringswet op 25 september tot vragen leiden, ook gelet op het feit dat de toenmalige Minister voor Rechtsbescherming (MRb) de TK in 2023 om spoedige behandeling van dit wetsvoorstel heeft verzocht. Hierna onder punt 4.6 wordt kort nader ingegaan op relevante voorafgaande ontwikkelingen.

4. Toelichting

4.1. Beantwoording vraag 9 uit het verslag (tijdpad totstandkoming CRW)

De leden van de PNP-fractie vragen welke stappen worden ondernomen om het wijzigingsprotocol te implementeren in wetgeving van Curaçao en wat daarvoor het tijdpad is. In antwoord op deze vraag wordt uitleg gegeven over het traject en tijdpad van de CRW. Opgemerkt wordt dat "momenteel is voorzien dat een hoofdstuk met slotbepalingen in de tweede helft van 2026 met de betrokken ministers kan worden gedeeld". Daarbij wordt wel de volgende winstwaarschuwing gegeven: "Gelet op de omvang van de beoogde rijkswet, de complexiteit van de daarin te regelen materie en de beleidsmatige en inhoudelijke keuzes die daarbij gezamenlijk door de vier landen moeten worden gemaakt, is de planning momenteel nog met onzekerheden omgeven".

NB: Het wetstraject voor de CRW valt zoals gezegd ook binnen de portefeuille van de MJenV. Zie hierna punt 4.4 en 4.5 voor een korte uitleg over de inhoud en totstandkoming van de CRW en de relatie van deze consensusrijkswet tot de onderhavige goedkeuringswet.

4.2. Beantwoording vraag 13 uit het verslag (screening kandidaat-ministers in relatie tot de bescherming van persoonsgegevens)

¹ De Partido Nashonal di Pueblo (opgericht in 1948) is een Curaçaose en Antilliaanse politieke partij van christendemocratische, katholieke signatuur. De partij behaalde bij de verkiezingen van maart 2025 vier zetels.

² De Movementu Futuro Kòrsou werd opgericht in mei 2010 en wordt geleid door Gilmar Pisas, de huidige premier van Curaçao. De MFK heeft sinds de verkiezingen van maart 2025 met dertien zetels de absolute meerderheid in de Staten van Curaçao.

De PNP-fractie vraagt hoe de (persoons)gegevens van kandidaat-ministers worden beschermd die worden gescreend op basis van de "screeningswet voor kandidaat-ministers op Curaçao" (bedoeld zal zijn de Landsverordening integriteit (kandidaat-)ministers). Wij hebben een algemeen antwoord opgesteld waarin wordt uitgelegd dat het recht op bescherming van persoonsgegevens zoals uitgewerkt in Conventie 108 en het wijzigingsprotocol niet absoluut is en door verdragspartijen mag worden beperkt o.a. ten behoeve van zwaarwegende belangen of staatsaangelegenheden zoals opsporing, nationale veiligheid en defensie, mits de uitzondering bij wet is voorzien, de essentie van de fundamentele rechten en vrijheden eerbiedigt en noodzakelijk en proportioneel is in een democratische samenleving.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
12 september 2025

Onze referentie
6729907

4.3. Inhoud van de goedkeuringswet

De goedkeuringswet strekt tot het verkrijgen van parlementaire goedkeuring van:

- het wijzigingsprotocol dat strekt tot modernisering van Conventie 108 voor het gehele Koninkrijk;
- het moederverdrag – Conventie 108 – voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten, aangezien het moederverdrag voor deze delen van het Koninkrijk nog niet was goedgekeurd.

Het wijzigingsprotocol is op 10 oktober 2018 te Straatsburg tot stand gekomen. Nederland behoorde tot de eerste landen die het protocol op 10 oktober 2018 ondertekenden. Met het wijzigingsprotocol wordt Conventie 108 gemoderniseerd en in overeenstemming gebracht met het gegevensbeschermingsrecht van de EU. Het wijzigingsprotocol treedt in werking zodra 38 verdragspartijen het hebben geratificeerd. Op dit moment hebben 33 verdragspartijen dit gedaan. Nederland moet het wijzigingsprotocol nog ratificeren.

Na het verkrijgen van parlementaire goedkeuring kan het wijzigingsprotocol voor Nederland worden geratificeerd. Voor de Caribische delen van het Koninkrijk kan deze stap (plus de ratificatie van het moederverdrag) pas worden gezet nadat de daarvoor benodigde implementatiewetgeving tot stand is gebracht. De eerdergenoemde CRW is hiervoor bedoeld. Deze consensusrijkswet strekt tot implementatie van Conventie 108 en het wijzigingsprotocol in de wetgeving van de Caribische delen van het Koninkrijk.

4.4. De CRW

In opdracht van het Justitieel Vierlanden Overleg (JVO) wordt sinds 2021 door een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Caribische landen, Nederland en de BES-eilanden (vertegenwoordigd door Nederland) aan de CRW gewerkt. Daarbij wordt een stapsgewijze aanpak gevolgd, waarbij het wetsvoorstel getrapt, dus per hoofdstuk, aan het JVO wordt voorgelegd. De CRW valt onder uw beider verantwoordelijkheid omdat het voorstel een regeling bevat voor zowel de verwerking van (gewone) persoonsgegevens als specifiek de verwerking van persoonsgegevens met het oog op het onderzoek, opsporing en vervolging van strafbare feiten.

De CRW is een onderlinge regeling in de zin van artikel 38, tweede lid, van het Statuut in de vorm van een rijkswet (een zogenaamde 'consensusrijkswet'). Kenmerkend voor een consensusrijkswet is dat te allen tijde overeenstemming (consensus) tussen de betrokken landen is vereist.

Momenteel is voorzien dat een eerste volledig concept van de CRW in de tweede helft van 2026 met de betrokken ministers kan worden gedeeld (concepten van de eerste drie van de in totaal vier beoogde hoofdstukken van de CRW zijn respectievelijk in januari 2023, juni 2023 en juni 2024 met de betrokken ministers gedeeld). Zoals hiervoor al aangegeven is deze planning echter wel met onzekerheden omgeven.

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

Datum
12 september 2025

Onze referentie
6729907

4.5. Relatie goedkeuringswet en CRW

Het welslagen van het traject voor de goedkeuringswet is niet afhankelijk van de totstandkoming van de CRW. Als de goedkeuringswet tot wet wordt verheven, zonder dat de CRW tot stand is gebracht, kan Nederland het wijzigingsprotocol zonder probleem ratificeren. Wel zal in dat geval de gemoderniseerde conventie (Conventie 108 zoals gewijzigd door het wijzigingsprotocol) vooralsnog alleen voor Europees Nederland aanvaard kunnen worden. Aanvaarding van de gemoderniseerde conventie voor het gehele Koninkrijk is pas mogelijk zodra de CRW tot wet is verheven en in werking is getreden. De CRW is immers de uitvoeringswetgeving voor de gemoderniseerde conventie.

4.6. Ontwikkelingen hiervoor

De werkzaamheden aan de goedkeuringswet zijn in 2019 gestart. Aanvankelijk was het de bedoeling dat alleen goedkeuring van het wijzigingsprotocol zou worden gevraagd voor Europees Nederland. N.a.v. het advies van de Autoriteit Persoonsgegevens over het wetsvoorstel is deze koers echter bijgesteld. Toen het JVO in 2021 het startschot gaf voor het traject van de CRW is besloten om voor het gehele Koninkrijk goedkeuring te vragen voor het wijzigingsprotocol en voor de Caribische landen ook voor het moederverdrag (Conventie 108). De CRW zal immers kunnen dienen als implementatie van wijzigingsprotocol en het moederverdrag.

De relatief lange voorbereidingstijd van het voorstel voor de goedkeuringswet wordt verder verklaard doordat het voorstel geruime tijd is betrokken in een politieke discussie over het toezicht op de veiligheidsdiensten op basis van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 (Wiv 2017). In het kader van de discussie die met de Kamers is gevoerd over de evaluatie en wijziging van de Wiv 2017, en mede naar aanleiding van jurisprudentie uit mei 2021 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) over bulkinterceptie/bulkdata, is medio september 2021 door BZK besloten om een extern onderzoek te laten uitvoeren naar de mogelijke implicaties van deze jurisprudentie voor met name het toezicht op de diensten, en om het wijzigingsprotocol hierbij te betrekken. Omdat de resultaten van dit onderzoek dienden te worden afgewacht alvorens het goedkeuringstraject kon worden voortgezet, is de procedure op verzoek van BZK toen tijdelijk stopgezet. De resultaten zijn eind januari 2022 ontvangen en gaven geen aanleiding om de procedure langer aan te houden, waarna het wetgevingstraject weer is hervat.

Het voorstel voor de goedkeuringswet is uiteindelijk op 23 oktober 2023 bij de TK ingediend. De toenmalige MRb heeft bij brief van 1 december 2023 de TK verzocht om het wetsvoorstel met spoed te behandelen, "gelet op de dringende noodzaak dat Nederland het wijzigingsprotocol ratificeert". Daarbij gaf hij tegelijkertijd toe dat "erkend moet worden dat de voorbereiding van het wetsvoorstel door omstandigheden langer heeft geduurd dan voorzien".

De vaste commissie voor Digitale Zaken van de TK heeft op 12 februari 2024 verslag uitgebracht over de goedkeuringswet. Dit verslag is op 1 juli 2024

beantwoord (bijlage 5). Zie hierover onze nota aan de voormalige MRb van 13 juni 2024 (kenmerk: 5533975).

Directie Wetgeving en
Juridische Zaken
Sector Staats- en
bestuursrecht

4.7. Afstemming

Deze beslisnota is intern afgestemd met DRB/GP en DEIA-IBP en extern met BZK, Defensie en BZ. De nota n.a.v. het verslag is afgestemd met BZK, Defensie, BZ en Curaçao.

Datum
12 september 2025

Onze referentie
6729907

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

In het belang van het beschermen van de internationale en diplomatieke belangen van Nederland kan de informatie onder 5.2 niet openbaar gemaakt worden.
